

BATMAN İLİ MADEN VE ENERJİ KAYNAKLARI

Batman ili, Anadolu Yarımadası'nın güneydoğusunda ve Güneydoğu Anadolu coğrafi bölgesinde yer alır. Doğuda Bitlis ve Siirt, Güneyinde Şırnak ve Mardin, Batıda Diyarbakır, Kuzeyde Muş illeri ile çevrilidir. Oldukça dağlık bir arazi üzerine kurulmuş bir ilimizdir.

Batman ili şu ana kadar yapılan çalışmaların ışığı altında petrol haricinde diğer maden yatakları bakımından fakir bir ilimizdir. İilde sınırlı sayıda metalik ve endüstriyel hammadde yatak ve zuhurları bulunmaktadır. Mevcut maden çeşitleri barit, demir ve tuğla-kiremit hammaddeleri olarak sayılabilir. Bunlar Merkez ve Sason ilçelerinde yer almaktadır. Sason ilçesi Örenağıl sahasındaki barit zuhurları düşük tenörlü olup % $BaSO_4$ içeriği 13.5'tir ve zuhurun görünür+muhtemel rezervi 288.000 tondur. Ayrıca sahada % 34 Fe_2O_3 , % 3.5 Mn, % 19 SiO_2 ve % 0.57 S tenörlü 14.800.000 ton siderit rezervi de tespit edilmiş olup, geçmiş yıllarda cevher üretilmiştir. 1976 yılında Batman ilinde gerçekleştirilen etütler sonucunda, Girbereşk Köyü ve civarında yayılım gösteren killerin yaklaşık 3 milyon ton üzerinde jeolojik rezerve sahip olduğu ve direk olarak veya taban milleri ile karışım yapılarak kullanılmasının mümkün olduğu belirlenmiştir.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi jeolojik özellikleri nedeniyle endüstriyel hammadde oluşumları için uygun ortamlar içermektedir. Bu nedenle Genel Müdürlüğümüzün son yıllarda bu bölgede endüstriyel hammadde aramalarına yönelik projeler yürütmüştür. Ayrıca Batman-Siirt arasında Türkiye'nin önemli alçıtaşı yatakları mevcuttur. Buradaki alçıtaşı yataklarının çoğu halen özel şirketler tarafından işletilmekte olup, 1. kalite olan alçıtaşları her sektörde kullanılmaya uygun özelliklere sahiptir. Ayrıca Gerçüş ile Hasankeyf ve Batman ile Diyarbakır arasında da önemli çimento hammaddeleri kaynakları bulunmaktadır.

Genel Müdürlüğümüzün il ve yakın çevresinde jeotermal enerji aramalarına yönelik yaptığı çalışmaları sonucunda ise Kozluk-Taşlıdere jeotermal alanında 83°C sıcaklık ve 16 lt/sn debiye sahip jeotermal kaynak ortaya çıkarılmıştır.

BARİT (Ba)

Sason-Tizi (Örenağıl) sahası

Tenör :%13.5 $BaSO_4$
Rezerv :288.080 ton görünür+muhtemel rezerv.

Sason-Tizi-Köşekköyü sahası

Tenör :% 63.5 $BaSO_4$. Yatak limonit minerali de içermektedir.
Rezerv :877.500 ton görünür+muhtemel rezerv.

DEMİR (Fe)

Sason-Tizi (Örenağıl) sahası

Tenör :% 34 Fe_2O_3 , % 3.5 Mn, % 19 SiO_2 ve % 0.57 S
Rezerv :14.802.560 ton görünür+muhtemel siderit rezervi tespit edilmiştir. Geçmiş yıllarda cevher üretilmiştir.

TUĞLA-KİREMİT (TgKi)

Merkez-Girbereşk Köyü sahası

Kalite :İyi
Rezerv :3.000.000 ton jeolojik rezerv.

JEOTERMAL

JEOTERMAL ALAN ADI	SICAK SU DOĐAL ÇIKIŞ ADI	DOĐAL ÇIKIŞ			SONDAJ			KULLANIM ALANI	KURULU TESİS	DEĐ. BEL.
		Sıcaklık (°C)	Debi (lt/sn.)	Potansiyel (MWt)	Sıcaklık (°C)	Debi (lt/sn.)	Potansiyel (MWt)			
KOZLUK	Taşlıdere	83	16					Kaplıca		*

* MTA, 2005. Türkiye Jeotermal Kaynakları Envanteri